

*Α, ὅδε τὸν γιόν τῆς ἀνομης, ἃ, ὅδε τὸν γιόν τῆς κούρβας, ὥς τῶαί τὰ δέντροι τ' ἄλλα πλάν-νει τα μαυλιστάδες (ὅδε = ἰδὲ) αὐτόθι.

Εἶμαι ἡ μαύρη γῆς ἐγὼ καὶ τ' ἄλλο το ἡῶμα (μοιρολ.) *Ηπ. β) Τὸ οὐδ. ἄλλο κατ' ἔλλειψιν τοῦ οὐσ. ἀδέλφι ἢ ὕστερο οὐσ., ὁ μετὰ τὸν τοκετὸν τῆς γυναικὸς ἐξερχόμενος τῆς μήτρας πλακοῦς (ἐκ τῆς συνηθείας νὰ ἀπορρίπτεται τοῦτο εἰς τὴν θάλασσαν ἢ νὰ θάπτεται εἰς τὴν γῆν ἐν σιγῇ καὶ ἀφώνως. Διὰ τὴν χρῆσιν τῆς λ. πβ. καὶ ἄλλων νερόν καὶ κατόπιν μόνον ἄλλων = ὕδωρ παρὰ Δουκ. ἐν λ. μάστραπα) Σίφν. Συνών. ἀδέρφι 2, ἀκλούθι 2, ἀκόλουθο, συντρόφι, ταίρι, ὕστερο.

2) *Ησυχος, πρῶτος, ἀνεκτικὸς Πόντ. (Κερασ.): *Αρθω-πος ἄλλος. 3) Δυστυχής, ταλαίπωρος, ἄθλιος, συνήθως ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ μαῦρος ἢ ἔρημος Ζάκ. *Ηπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Κεφαλλ. Πελοπν. (Βούρβουρ. κ. ἄ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.: *Αχ, ὁ ἄλλος, πῶς τὸ πομόνεψε τόσο καιρό! Βούρβουρ. Ρε τὴν ἄλλα! αὐτόθι. || Φρ. Εἶμαι μαῦρος καὶ ἄλλος! (εὐρίσκομαι εἰς μεγίστην ἄθλιότητα καὶ ἀπόγνωσιν) Κεφαλλ. *Ηταν μαῦρος καὶ ἄλλους Ζαγόρ. Εἶμι ἔρ'μους καὶ ἄλλους Αἰτωλ. Ρ'μαδιακὸς καὶ ἄλλους αὐτόθι. Γύ'κι ἄλλους πικρου-σκουτενισμένους *Ηπ. *Ερ'μους καὶ ἄλλους νὰ γέν'ς! (ἀρά) Αἰτωλ. Μαύρη σου μοῖρα καὶ ἄλλα! (κακὴν μοῖραν νὰ ἔχῃς) Ζάκ. || *Ἄσμ.

Νὰ ἦταν τὸ στήθος μου γυαλί νὰ βλέπῃς τὴν καρδιά μου ποῦ εἶναι μαύρη καὶ ἄλλα γιὰ σέ, γλυκεῖα κυρά μου Ζάκ.

*Απερῆς καὶ δὲ μοῦ κρένεις, | μαύρη καὶ ἄλλα νὰ γένῃς! *Ηπ. 4) *Ηλίθιος, ἀνόητος, βλάξ Ζάκ. *Ηπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Θήρ. Θράκ. (Αἰν.) Ἰθάκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (*Αρκαδ. Δημη-τσάν. Λάστ.) Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Τραπ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.: Καλὰ νὰ πάθῃ ὁ ἄλλος! Κεφαλλ. Μωρὲ ἄλλα, τί πῆγες κ' ἔκαμες! Ἰθάκ. *Εχει ἓνα παιδί ἄλλο Κεφαλλ. Εἶναι ἓνα ἄλλο πρᾶμα (ἐπὶ εὐήθους) Ζάκ. Κεφαλλ. *Ελα, βρὲ ἄλλο! (ἐνν. πλάσμα ἢ πρᾶμα. *Υβριστικῶς) *Αρκαδ. || Φρ. Λέγ' ἄλλα πάλαλα (μωρά, ἀνόητα πράγματα. Περί τοῦ πάλαλα ἰδ. ἄνωτ.) *Ηπ. Κρέν' ἄλλα πάλαλα-ἄλλα καὶ πάλαλα-ἀλαπάλαλα (ἐπὶ τοῦ λέγοντος μωρίας. *Εν τῇ τελευταίᾳ φρ. ἀποβληθείσης τῆς συλλαβῆς λα κατ' ἀνομ. τὸ ἄλα πάλαλα συνεχωνεύθη εἰς μίαν λ.) αὐτόθι. *Αλαλα κούβαλα (τίποτε σχεδόν) Αἰτωλ. *Αλαθρα μάλαθρα (ἀλλ' ἀντ' ἄλλων) Οἰν. Συνών. φρ. ἄρρητα *θέμιτα (ἰδ. ἄρρητος). || Γνωμ.

Κάλλιο μ' ἔναν κακόνε | παρὰ μ' ἔναν ἄλλόνε (προτιμότερα ἢ μετὰ τοῦ πονηροῦ συναναστροφὴ παρὰ ἢ μετὰ τοῦ μωροῦ, διότι ἐνδεχόμενον εἶναι ὁ μωρὸς διὰ τῆς μωρίας του νὰ βλάβῃ περισσότερον τοῦ πονηροῦ) Κεφαλλ. Συνών. ἀνάποδος, ἀνόητος, ἄνοος, ἄπραγος, βλάκας, μωρολόος, παλαβός. 5) Αἰ φρ. ἄλαθρα μάλαθρα, ἄλαρθα μάλαρθα καὶ ἄλαρα πάλαρα ἐπιρρηματ.

α) Φύρδην μίγδην, ἄνω κάτω Πόντ. (Κερασ.): *Αλαθρα μάλαθρα ἐποίκες μας (μᾶς ἐπροξένησες σύγχυσιν καὶ ταρα-χὴν). β) *Ανευ τῆς ἀναγκαίας προσοχῆς, εἰκῇ καὶ ὥς τύχη Πόντ. (Κερασ.): *Αλαθρα μάλαθρα ἢ ἄλαθρα καὶ μάλαθρα ἐποίκες τῇ δουλείᾳ σ' (ὅπως τύχη ἔκαμες τὴν ἐργα-σίαν σου). γ) Παρὰ τὸν προσήκοντα καιρόν, ἀκαιρως, παρακαίρως Πόντ. (Κερασ.): *Αλαρα πάλαρα ἔρδεσαι.

ἀλαλούκης ἐπίθ. Πόντ. (*Αμισ. Κερασ. Οἰν. κ. ἄ.)

*Εκ τοῦ ἐπιθ. ἄλλος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-οὐκῆς ἐκ τῆς Τουρκικῆς ὀρμηθείσης. Πβ. καπανού-κης κττ.

1) Κωφάλalos Πόντ. (Οἰν.) β) *Αφωνος, σιωπηλὸς Πόντ. (*Αμισ. Κερασ. κ. ἄ.) 2) *Εκπληκτος, ἐνεὸς Πόντ. (Κερασ.)

ἀλαλοφέρνω Κεφαλλ.

*Εκ τοῦ ἐπιθ. ἄλλος καὶ τοῦ ρ. φέρνω, περὶ τοῦ ὁποίου ὥς β' συνθετ. ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν *Αθηνᾷ 22 (1910) 252.

Δίδωι δείγματα ἀνοησίας, φαίνομαι μωρὸς, εἶμαι ἀνόη-τος. Τὸ παιδί ἀλαλοφέρνει. Συνών. βλακοφέρνω, κου-τοφέρνω, μωροφέρνω, παλαβοφέρνω, τρελλοφέρνω.

ἀλαλόφωνος ἐπίθ. Κύθν. Πάρ. (Λεῦκ.) Σῦρ. *λαλό-φωνος *Ανδρ.

*Εκ τῶν ἐπιθ. ἄλλος καὶ ἄφωνος.

1) *Ο ἄνευ λαλιᾶς, ἄναυδος, ἄφωνος, συνήθως ἐπὶ τῶν περιπιπτόντων εἰς βαρεῖαν νόσον *Ανδρ. Κύθν. Πάρ. (Λεῦκ.): *Επεσεν ἀλαλόφωνος Κύθν. Εἶναι *λαλόφωνος *Ανδρ. Συνών. ἄλλος 2) Κατάπληκτος, ἐμβρόντητος Σῦρ.: *Εμεινε ἀλαλόφωνος.

ἀλαλώνω *Ηπ. ἀλαλῶνον *Ηπ.

*Εκ τοῦ ἐπιθ. ἄλλος.

1) Καθιστῶ τινὰ ἄφωνον, φιμώνω. Συνών. ἀποστο-μώνω. 2) Μέσ. περιπίπτω εἰς σύγχυσιν καὶ ταραχὴν: *Αλαλώθ'κα καὶ δὲν τοὺν εἶδα.

Πβ. ἀλλεῖζω.

ἀλαμάννα ἢ, Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θεσσ. Θράκ. (Μά-δυτ. Σηλυβρ.) Κωνπλ. Λέρ. Μεγίστ. Σάμ. Χίος κ. ἄ.

*Αγνώστου ἐτύμου.

1) *Υποκάμισον χονδρὸν μαύρου χρώματος φορούμε-νον ὑπὸ τῶν ναυτικῶν ἔξωθεν τῶν ἄλλων φορεμάτων Με-γίστ. 2) Μέγα δίκτυον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀλιεύονται αἱ παλαμύδες Θράκ. (Σηλυβρ.) Κωνπλ. 3) Εἶδος λέμβου ἀλιευτικῆς χρησιμοποιουμένης εἰς τὴν ἀλιεῖαν τῶν παλα-μύδων Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) 4) Εἶδος βαρέος ἱστιοφόρου πλοίου χρησιμοποιουμένου συνήθως εἰς μεταφορὰν ὕδρο-πεπόνων, ἀπίων κττ. Θράκ. (Μάδυτ.) Λέρ. Χίος κ. ἄ. 5) Δεξαμενὴ ἐσωτερικὴ ἐν ταῖς ἀλυσκαῖς Θεσσ. 6) Πληθ. ἀλαμάνις, παιδιὰ τις ὁμοία πρὸς τὸν ἀρχαῖον κυνδαλισμόν (Πολυδ. 9,120), ἣτις παίζεται ὥς ἐξῆς: Εἰς λάκκον περιέ-χοντα ὀλίγον ὕδωρ καὶ καλούμενον τσαλαμανειό, οἱ παῖκται διὰ τῶν ποδῶν ζυμώνουν τὸ χῶμα πρὸς παρα-σκευὴν πηλοῦ πυκνῆς συστάσεως, εἶτα δὲ ὀξύνοντες διὰ μαχαιρίου πασσαλίσκους ἀλαμάνις ὁμοίως καλουμένους ρίπτουν αὐτοὺς εἰς τὸ τσαλαμανειό προσπαθοῦντες νὰ τοὺς ἐμπήξουν βαθέως. Νικητὴς κρίνεται ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ πασσαλίσκος εἰσεχώρησε βαθύτερον Σάμ.

ἀλαμαννειό τό, Νάξ. (*Απύρανθ.)

*Εκ τοῦ οὐσ. *Αλαμάννος.

Θόρυβος, ταραχή: Μωρὲ εἶδα ἀλαμαννειό εἶν' εὐτό! ὅλοι μιλεῖτε καὶ δὲν καταλαβαίνει κανεὶς εἶδα λέτε. Συνών. φα-οαρία.

*Αλαμάννι τό, Πελοπν. (Λακων.)

*Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. *Αλαμάννος.

Λέξις ὑβριστικὴ: Αὐτὸς εἶναι *Αλαμάννι.

ἀλαμάννικα ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀλμάν'κα Λέσβ.

*Εκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. *Αλαμάννικος. Πβ. μεσν. ἐπίθ. *Αλαμαννικός. *Η λ. καὶ παρὰ Σορ.

Ἀπλήστως, ἀδηφάγως: Ἀλιμάνῳ κα τρώει (κυρίως ὅπως τρώγουν οἱ Ἀλαμαννοί).

Ἀλαμάννος ὁ, Ἡπ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Μεσο. Τρίπ. κ. ἄ.) Σαλαμ. Σκῦρ. κ. ἄ. Θηλ. Ἀλαμάννα Κεφαλλ. Κύπρ. Κῶς Πελοπν.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐθνικοῦ ὄν. Ἀλαμαννός. Ὁ ἀναβιβασμός τοῦ τόνου κατὰ τὰ ἐθνικά Καταλάνος, Βενετσάνος κττ. Πβ. NBees, Imber. und Margar. 105 κέξ.

1) Ἀλλόθρησκος, ἄπιστος, ἀσεβής Ἡπ. Κρήτ. Πελοπν. (Μεσο. κ. ἄ.) Σαλαμ. Σκῦρ. κ. ἄ.: Αὐτός εἶναι Ἀλαμάννος, δὲ νηστεύγει μουνδὲ τῇ Μεγάλῃ Παρασκῇ Κρήτ. || Ἄσμ.

Ἄν εἶσαι Τοῦρκος, φάε με, κί ἂν εἶσαι Ἀλαμάννος, κί ἂν εἶσαι ὁ πατέρας μου μὴ φάς νὰ μαγαρίσης! Ἡπ.

Τί λές, σκύλλα, τί λές Ὀβραιά, τί λές, μωρὲ Ἀλαμάννα!

Πελοπν. 2) Ἀγριος, φοβερός, ὠμός Κρήτ. Σαλαμ.: Βρε Ἀλαμάννε, τί τὸ χτυπᾷς τὸ παιδί; τὸ σκότωσες! Σαλαμ. || Φρ. Φουρκίστηκε κ' ἔγινε Ἀλαμάννος (ἐπὶ τοῦ σφόδρα ἐξοργισθέντος) αὐτόθ. Ἐγινε Τοῦρκος, Ἀλαμάννος ἀπὸ τὸ θυμὸν τοῦ αὐτόθ. 3) Ἀναιδής, ἀδιάντροπος: Εἶδα Ἀλαμάννα εἶναι τούτη; δὲ σέβεται οὔτε ἀπεξὸ οὔτε καβαλλάρι Ἀπύρανθ.

4) Τὸ θηλ., ἡ εὐκόλως δυναμένη ν' ἀπατᾷ, πλάνος Κῶς

5) Γυνὴ μεγαλόσωμος καὶ ἀνδρώδης Κύπρ.: Ἐγίνην Ἀλαμάννα (ἐπάχυνε καὶ ἀνεπτύχθη. Πβ. Λαογρ. 7 (1923) 48) Κύπρ. Συνών. Ἀμαζόνα, ἀντριτσάνα, ἀντρογυναῖκα. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλαμάννος Ἄνδρ. Κέρκ. Ἀλαβάννος Κυκλ. Ἀλαμαννῆς Θεσο. Τὸ θηλ. Ἀλαμάννα κύριον ὄν. Σύμ. Καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλαμάννος Πελοπν. (Λακων.) Χίος. Τ' Ἀλαμάννου Ρόδ. Ἀλαμάννα Ρόδ. Στερελλ. (Φθιώτ.) Ἀλαμαννιά Ἄνδρ. (Κόρθ.)

ἀλαμπάδιαστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λαμπαδιαστός <λαμπαδιάζω.

1) Ὁ μὴ ἐκπέμπων φλόγα Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.: Φωτὶς ἀλαμπάδιαστη. 2) Ὁ ἄνευ λαμπάδων Λεξ. Ἐλευθερουδ.: Φρ. Γάμος ἀλαμπάδιαστος (ὁ τελούμενος ἄνευ τῆς συνήθους προπαρασκευῆς καὶ διακοσμῆσεως διὰ λαμπάδων κττ., βίαιος). Κηδεῖα ἀλαμπάδιαστη (λίαν πενιχρά).

ἀλαμπάρδα ἡ, ἀμάρτ. ἀλαμπόρδα Κεφαλλ. ἀλαδούρδα Σάμ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *alabarda* = ἀρχαῖον δόρυ δύο μέτρων φέρον ἄνωθεν μακρὰν καὶ πλατεῖαν αἰχμήν. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Γυνὴ δυσειδής (ἐλέγετο οὕτω κατ' ἀρχὰς ἡ σκελετώδης καὶ ὑψηλοῦ ἀναστήματος γυνή, ἔπειτα δὲ κατήντησε νὰ λέγεται οὕτω καὶ ἡ δύσμορφος) ἔνθ' ἄν.: Αἰνιγμ.

Ἀλαδούρδα μὲ τὰ σκέλη, | μὲ τὰ μακρὰ δλιγμένον, μὲ τοὺ σκουρδοστούδανον | χτυπᾷ τοὺ μαλλιαρό σου (ὁ ὑφαντικὸς ἰστός) Σάμ.

ἀλαμπαρδόνα ἡ, ἀμάρτ. ἀλαδαρδόνα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *alabarda* Πβ. ἀλαμπάρδα.

Νεῆανις ἡ γυνὴ ζωηροτέρα τοῦ συνήθους χαρακτηριζομένη διὰ τῆς ἐλευθέρως μετ' ἀνδρῶν ἀναστροφῆς καὶ τῆς

καθόλου ζωηρότητος πράξεων καὶ λόγων: Ἡ δεῖνα εἶναι μία ἀλαδαρδόνα καὶ τίποτοι ἄλλοι. Ξέρεις τί ἀλαδαρδόνα εἶναι ἡ γυναῖκα τοῦ δεῖνα!

ἀλαμπασάνικος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλαμπασάν'κους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ὁ ἔχων μέγαν ὄγκον, ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων: Αὐτὸς εἶν' ἀλαμπασάν'κους. Λόντζα ἀλαμπασάν'κη (στοὰ οἰκίας, τῆς ὁποίας ἡ στέγη δὲν εἶναι προέκτασις τῆς στέγης τῆς οἰκίας, ἀλλ' αὐτοτελής καὶ συνεχομένη μετ' αὐτῆς, ἔνεκα δὲ τούτου μεγαλυτέρα κατὰ τὰς διαστάσεις τῆς σχηματιζομένης διὰ προεκτάσεως τῆς στέγης).

ἀλαμπικάριστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λαμπικαριστός <λαμπικάρω κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παραγόμενα.

Ὁ μὴ λαμπικαρισμένος, ἥτοι ὁ ἀκαταστάλακτος, ὁ μὴ διαυγής. Συνών. ἀκαταστάλαχτος 1, ἀλαγάριστος.

ἀλάνα ἡ, Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. ἀλάνι.

Πλατεῖα: Πάμε νὰ παίξωμε 'ς τὴν ἀλάνα.

ἀλανάριστος ἐπίθ. Ἡπ. Πελοπν. (Κορινθ. Λακων. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀλανάριστους Μακεδ. Στερελλ. (Εὐρυταν.) κ. ἄ. ἀλονάριστος Σύμ. ἀλανάριγος Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.) Σύμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. λαναριστός <λαναρίζω.

1) Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δὲν ἔξανέ τις, ὁ μὴ λαναρισθεὶς ἐπὶ ἐρίων ἔνθ' ἄν. Μαλλὶ ἀλανάριστο Κορινθ. Λακων. Μαλλία ἀλανάριστα Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ. Ἀλανάριστον μαλλὶν κ'ὶ κάμκεται (δὲν γνέθεται) αὐτόθ. Συνών. ἀλάναρος, ἄξαντος. 2) Μεταφ. ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὰ ἐνδύματα δὲν κατερρακώθησαν Σύμ.: Ἀλονάριστος δά' ρτεν σήμ-μερο (ἦλθε σήμερον).

ἀλάναρος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὖς. λάναρος.

Ἀλανάριστος 1, ὁ ἰδ.

ἀλάνης ὁ, πολλαχ. Οὐδ. ἀλάνικο Ἀθῆν.

Ἐκ τοῦ οὖς. ἀλάνι.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ δρόμου καὶ τῶν πλατειῶν, ἄεργος, ἀλήτης ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἀλάνικο μικρὸ μὲ τσαχπινιά, | πειράζεις ὅλους πάντα καὶ γελᾷς κί ἂν τύχη καὶ κάμμι' 'ς τὴ γειτονιά, | τῆς ρίχνεσαι καὶ γίνεσαι [μπελᾷς Ἀθῆν. Πβ. ἀλάνι 2, ἀλανιαράκι, ἀλανιάρεις.

ἀλάνι τό, ἀλάνιν Χίος ἀλάνι Θράκ. (Μυριόφ.) Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) Κῶς Σῦρ. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. ἀλάφ' Θράκ. (Αἰν.) Ἰμβρ. Λέσβ. Σάμ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *alan* = δίοδος ἐντὸς δάσους.

1) Μέρος ὑπαιθρον ἐκτεταμένον καὶ ἀπεριόριστον ἐντὸς πόλεως ἢ χωρίου χρησιμεῖον συνήθως ὡς μέρος συγκεντρώσεως ἢ μέρος παιδιῶν ἔνθ' ἄν.: Ἐχει ἓνα χωράφι κ' εἶναι ἀλάκερο ἀλάνι (ἔχει μεγάλην ἔκτασιν) Σῦρ. 2) Παιδίον τοῦ δρόμου, ἀλητόπαις Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Πβ. ἀλάνης, ἀλανιαράκι, ἀλανιάρεις.

